

בחינה בהלכות עירובין

י"ג חשוון תשפ"ג

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש להתחיל כל תשובה בראש עמוד.
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה. חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום - 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה. חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. רשות היחיד

- קיי"ל דרוחב רשות היחיד הינו - ארבעה טפחים על ארבעה טפחים:
- א. האם אמרינן חוקקין להשלים?
 - ב. האם הארבעה טפחים נמדדים עם אלכסונון?
 - ג. כלי שדפנותיו גבוהות עשרה טפחים ורוחב חללו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים העומד ברשות הרבים. האם תוכו ושפתו נידון כרשות היחיד או כרשות הרבים? ומה דינו של הזורק כלי זה מרשות הרבים לרשות היחיד?
 - ד. מים או פירות האם מבטלים את מחיצות רשות היחיד?

עמ' 1 מתוך 4

2. מקום פטור

ראובן שעקר בטעות חפץ מרשות הרבים והוליכו ארבע אמות ועדיין לא נח, ורוצה להימנע מאיסור הנחה, האם מותר להניחו:

- א. לתוך יד חברו העומד ברשות הרבים כשיד חברו גבוהה למעלה מעשרה טפחים?
- ב. על גבי כלי העומד **ברשות הרבים** שגבוה שלושה טפחים ואינו רחב ארבעה טפחים וארכו הרבה יותר מארבעה טפחים. האם נחשב הכלי למקום פטור? וכן האם ייחשב להנחה באיסור אם יניח על הכלי הנ"ל כשעומד הכלי בכרמלית או ברשות היחיד?
- ג. בתוך חלל כלי המונח ברשות הרבים - שיש לו מחיצות הגבוהות משלושה טפחים ולמעלה ואין בחללו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים אלא רק יחד עם עובי השפה יש ברחבו ארבעה על ארבעה?
- ד. על זיז הגבוה מעשרה טפחים ויש בזיז ארבעה טפחים על ארבעה טפחים הבולט מן כתלי הבית לרחוב ואין מחיצה תחת הזיז, באר הדין כשחלון הבית פתוח לזיז, וכשאין חלון הבית פתוח לזיז?

3. הוצאת יד לרשות הרבים

- העומד בחצרו והוציא ידו מלאה פירות לרשות הרבים במזיד:
- א. מהו האופן שלדעת כל הפוסקים מותר להחזיר ידו לחצרו?
 - ב. מהו האופן שנחלקו בו הראשונים האם מותר להחזיר, באר סברותיהם - והאם יש לסמוך להלכה על הדעה המקלה?
 - ג. האם ישתנה הדין כשהוציא ידו לכרמלית במזיד, ורצונו להחזירה לאותה חצר או לחצר אחרת?

4. טלטול בפחות פחות מארבע אמות

- א. בשלושה אופנים התירו חז"ל לטלטל ברשות הרבים בפחות פחות מארבע אמות, מה הם? כמו כן באר מה יהיה הדין באופנים הנ"ל באם יהיה נמצא במקום גוי, האם עדיף לומר לגוי לטלטל כדרכו או שמא יש עדיפות שישראל יטלטל בפחות פחות מארבע אמות ברה"י ולא יצטרך להתיר איסור אמירה לנוכרי בשבת? **נמק!**
- ב. באר בכל אחד מהאופנים להלן אם נחשב שהולך פחות פחות מארבע אמות:
 - 1) בעומד לפוש. 2) בעומד לתקן משאו על כתפו. 3) ביושב. 4) בעומד לעשות צרכיו.
- ג. המוצא מציאה (שאינה אסורה בטלטול מחמת איסור מוקצה) בכרמלית בשעת בין השמשות, וירא שיקדמנו אחר - האם רשאי לטלטלה בפחות פחות מארבע אמות ולהצניעה?

5. דין קרפף

קרפף יותר מבית סאתיים שהוקף לדירה ונכנסו בו מים האם הקרפף מותר בטלטול:

- א. במידה והתפשטו בקרפף כולו או ברובו, מים הראויים לשתייה או לכביסה?
- ב. במידה והתפשטו ברובו מים שאינם ראויים לשתייה, אלא שאין בעומקם עשרה טפחים?
- ג. במידה והתפשטו ברובו מים שאינם ראויים לשתייה, אלא שיש בעומקם עשרה טפחים? **פרט!**

6. דין ספינה שכפאה

- א. ספינה שיש בה יותר מבית סאתיים שכפאה על מנת לדור תחתיה, האם מותר לטלטל מתחתיה או מעליה? **נמק!**
- ב. ספינה שאין בה בית סאתיים או שיש בה יותר מבית סאתיים שכפאה על מנת לזפתה, האם מותר לטלטל תחתיה?

7. דין זיכוי לבני החצר

- א. ראובן - אינו זן את אשתו. האם רשאי לזכות עירוב חצרות לבני החצר על ידי אשתו או שאינו רשאי דידה כידו? **נמק!** ואיך הדין באופן שראובן זן את אשתו. האם ניתן לזכות על ידה כשיש לה דירה פרטית בחצר ואוכלת שם ממזון שבעלה זנה?
- ב. האם ניתן לזכות עירוב חצרות על ידי סתם קטן שאינו בנו ואינו סמוך על שולחנו? **נמק!**
- ג. מהו שיעור הגבהת העירוב בכדי לזכותו לאנשי החצר? **נמק!**
- ד. שכחו לזכות עירוב חצרות לאחד מבני החצר ונזכרו בין השמשות או משחשכה - האם ניתן לזכות כעת את העירוב בכדי להציל את אנשי החצר מאיסור טלטול בחצר שאינה מעורבת כדן?

8. דין מחיצה המתרת העשויה מאנשים

- א. חצר פרטית פרוצה והוצרכו לטלטל בתוכה. האם רשאים אנשים שיודעים שהם משמשים כמחיצה - לעמוד ולשמש כמחיצה בכדי שיטלטלו בתוכה לכתחילה ובדיעבד?
- ב. האם רשאי אחד מבני החצר המעוניין לטלטל בחצר להעמיד אנשים שאינם יודעים שעומדים הם לצורך טלטול בתורת מחיצה המתרת? והאם רשאי להעמידם אדם אחר - שאינו מבני החצר ואינו מעוניין לטלטל אלא מעמידם לצורך טלטול אנשי החצר?
- ג. בשעת הצורך, האם תהיה עדיפות שאחד מבני החצר יקרא לבנו הקטן שיטלטל במקום. להזדקק למחיצה המתרת העשויה מאנשים? **נמק!**

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה

9. טלטול מאחד לשני ללא הולכה

א. ארגון לזיכוי הרבים עורכים מניינים לתפילות השבת בכיכר העיר המוגדרת ככרמלית ועקב הציבור הגדול התחלקו לשלוש קבוצות - אלא שיש להם רק ספר תורה אחד - והשאלה שנשאלה, האם רשאים לטלטל את ספר התורה מבית הכנסת לכיכר או בין קבוצות המתפללים - על ידי הרבה מתפללים שימסרו אחד לחברו וחברו לחברו?

ב. כמו כן האם ישנה עדיפות - שאדם אחד יטלטל את ספר התורה בפחות פחות מארבע אמות מאשר שיעבירו את ספר התורה מאחד לאחד? **נמק!**

ג. האם ניתן לטלטל את ספר התורה מבית הכנסת לכיכר העיר על ידי גוי?

10. טלטול מאסקופה לבית

בית בקומת קרקע שפתחו פונה לרחוב ובעל הבית חפץ לצאת לרחוב ולנעול את הדלת ולהצניע את המפתח:

א. באר כיצד הדין אם על פתח הכניסה מותקן גגון בולט לצד הרחוב - באיזה אופן יהיה מותר לנעול הדלת ולהצניע את המפתח מתחת לדלת ובאיזה אופן יהיה אסור?

ב. כמו כן באר אם לא היה גגון, אלא אסקופה מחוץ לדלת בגובה שלושה טפחים, ומשקוף ומזוזות - שיש ברוחבם ארבעה טפחים או שאין ברוחבם ארבעה טפחים. האם יהיה מותר לנעול הדלת ולהחזיר את המפתח מתחת לדלת? **נמק!**

11. דין השכרת רשות ועירוב

אל רב השכונה הופנו מספר שאלות בדין עירובי חצרות:

א. דירה שנרכשה על ידי חמישה גויים בבניין רב קומות, דיירי הבניין מעוניינים לקיים מצוות עירוב, ושאלתם האם די לשכור מאחד מהגויים או שמא מכל אחד מהגויים? **פרט!**

ב. דירה בבעלות ישראל אלא שהשכירה לגוי - האם יש צורך שדיירי הבניין ישכרו רשות מהגוי?

ג. לפני חג הסוכות בנו דיירי הבניין שכולם ישראלים בחצר הבניין סוכה אחת משותפת - והיות ואין לדיירי הבניין אפשרות לבניית סוכה יסעדו כל דיירי הבניין סעודתם בסוכה המשותפת ממאכלים שכל משפחה תביא מביתה, דיירי הבניין שכחו ולא הניחו עירובי חצרות - האם רשאים הדיירים לטלטל את מאכליהם בשבת מביתם לסוכה? **נמק!**

12. תחומין

א. ראובן מעוניין לצאת בשבת בבוקר מחוץ לתחום העיר לצד מזרח ובעקבות כך הניח עירוב - אלא שמידת עירובו לצד מערב כלתה באמצע העיר - שואל ראובן, האם בליל שבת טרם צאתי מן העיר אהיה רשאי לטייל בכל העיר מעבר למקום שכלה עירובי לצד מערב?

ב. האם ישתנה הדין אם ימלך ראובן בליל שבת ויחליט שלמחר הוא לא ייצא מחוץ לתחום העיר לצד מזרח?

* * * * *

הרב *אחרי*

עמ' 4 מתוך 4